

Jogszabályváltozások

Dr. Kovács Gyula⁶

Jogalkotói lelemények I.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 2013. évi módosításai

„Az elmúlt évekhez hasonlóan minden korábbinál több törvényt és kormányrendeletet, és összességében is történelmi rekordot jelentő mennyiségű jogszabályt hozott a 2013-as év – derült ki a Wolters Kluwer Kft. által kiadott Jogtár adataiból. Tavaly átlagosan napi négy jogszabály született, a törvények száma átlépte a 250-et, a jegybanki rendeletek száma másfélszeresére nőtt. A jogszabályok és a határozatok összesen 90 ezer oldalt tettek ki a Magyar Közlönyben.”⁷

BEVEZETÉS HELYETT

Szögezzük le (én leszögezem): jogalkotóink a tavalyi évben igencsak kitétek magukért. Szinte hihetetlen, de az Országgyűlés 2013-ban mindösszesen kétszázötvenkettő (igen, annyi) törvényt alkotott. Némelyikük, például az évben a legutolsó, **az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény**,⁸ százhetvenkettő oldalon, százkilencven törvényt módosított. Nem mellesleg az inkriminált közlöny négyszáztizennégy oldalra rúg. Ez ám a teljesítmény!

De haladjunk szép sorjában!

Példának okáért vegyük **az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. tör-**

⁶ A szerző szellemi szabadfoglalkozású jogász, oktató, újságíró és szakíró. A Magyar Bűnüldöző folyóirat és lapunk főszerkesztője, képzési szakértő.

⁷ Forrás: Napi négy jogszabály született 2013-ban [Jogi Fórum – Hírek (http://www.jogiforum.hu/hirek/30996?utm_source=jfhl&utm_medium=email&utm_campaign=20141)].

⁸ Megjelent: Magyar Közlöny (a továbbiakban: MK) 2013/222. (XII. 30.) szám.

vényt,⁹ amely kétszázhuszonkettő közlőnyoldalnyi terjedelemben tizenhét törvényt módosított, köztük a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényt (továbbiakban: Be.), harminc oldalban. Az „*átgondolt*” jogalkotási folyamat eredményeképpen a törvény a büntetőeljárás-jogi törvényt 2013. november 19-től, illetve 2014. január 1-jétől és január 2-ától is módosította. (Nagyon sürgős lehetett a hölgyeknek és az uraknak, hiszen a törvényt 2013. november 18-án hirdették ki, amihez képest a november 19-i hatálybalépés...)

A mókás az egészben az, hogy 2014. január 1-jétől **az egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról szóló 2013. évi CCXLV. törvény,**¹⁰ ugyancsak módosította a büntetőeljárás-jogi törvényt. E törvény, huszonöt közlőnyoldalon, tizennyolc egyéb törvényt is módosított, maga a közlőny pedig kétszázötvennyolc oldalt tesz ki. Figyelmet érdemel továbbá, hogy a hivatkozott közlőnyben jelent meg **a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény,** amelynek 102. § d) pontja szintén módosítja a büntetőeljárás-jogi törvényt. A módosítás az országgyűlési képviselők 2014. évi általános választása kitűzésének napján lépett hatályba.¹¹

Jelzem, hogy az eddig felsorolt törvényekkel korántsem értünk még a módosítások végére, ugyanis **az egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXVIII. törvény,**¹² szintén módosította a büntetőeljárás-jogi törvényt. A hivatkozott közlőny száznegyolc oldalnyi terjedelemben jelent meg, ebből az inkriminált törvény tizenöt oldal, és a törvény a Be. kivételével még kilenc jogszabályt módosított (ez a többi törvényhez képest igencsak nyúlfarknyi teljesítmény volt).

A BE. 2013. ÉVI MÓDOSÍTÁSAI

A számba vett néhány változás, persze, csak a jéghegy csúcsa, pontosabban jellemzően az utóbbi két hónap jogalkotási terméke. Most vessünk egy pillantást hátrafelé, tekintsünk vissza, mondjuk, egészen 2013. január 1-jéig (ez jó hosszú pillantás) és lássuk, hogy az eltelt egy esztendőben mi történt a büntetőeljárás-jogi törvénnyel!

Íme, a módosítások, minden különösebb kommentár nélkül.

A hatálybalépés napja	A módosító törvény megnevezése
2013. január 1.	Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény Egyes törvényeknek és törvényi rendelkezéseknek a jogrendszer túlszabályozottságának megszüntetése érdekében szükséges technikai deregulációjáról szóló 2012. évi LXXVI. törvény A járárok kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény

⁹ Megjelent: MK 2013/190. (XI. 18.) szám.

¹⁰ Megjelent: MK 2013/218. (XII. 23.) szám.

¹¹ A hatálybalépés napja: 2014. április 6.

¹² Megjelent: MK 2013/96. (VI. 13.) szám.

	<p>Az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény</p> <p>Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény</p> <p>A Schengeni Információs Rendszer második generációja keretében történő információcseréről, továbbá egyes rendészeti tárgyú törvények ezzel, valamint a Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CLXXXI. törvény</p> <p>Az egyes igazságügyi törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXI. törvény</p> <p>A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény</p>
2013. január 2.	A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény
2013. június 29.	Egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXVIII. törvény
2013. július 1.	<p>A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény</p> <p>Egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXVIII. törvény</p>
2013. augusztus 1.	<p>Egyes törvényeknek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CXXXI. törvény</p> <p>A vallási közösségek jogállásával és működésével kapcsolatos törvényeknek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CXXXIII. törvény</p>
2013. szeptember 1.	A büntetőeljárások időszerűségének javítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXII. törvény
2013. november 19.	Az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény

A fenti táblázatból jól látható, hogy 2013-ban a büntetőeljárás-jogi törvényt hét alkalommal módosították. Az is kitűnik, hogy egy bizonyos időpontban számos törvény is megváltoztatta a büntetőeljárás-jogi törvényt, illetve egy-egy törvény (pl. a 2012. évi CCXXIII. törvény) több időpontban módosította a büntetőeljárás-jogot. Avatatlan szemlélődő akár gratulálhatna is e teljesítményhez, csak hogy a jogalkotás eredményességét nem kilóra (mennyiségre) mérik.

Persze, ezt nem mindenki gondolja így. A Jogi Fórum hivatkozott cikkének fűlszövege egyenesen „*történelmi rekordot jelentő mennyiségű jogszabályt*” emleget (a Dreher sör mellett legyünk büszkék erre is), amely „*nagyjából*

meg is felel a kormányzati törekvéseknek". A szerző a továbbiakban Kövér Lászlót, az Országgyűlés elnökét idézi, aki *„tavaly ősszel már felvetette, hogy növelni kellene a rendeleti kormányzás súlyát a magyar jogalkotásban*". A miérettre a cikkíró nem tér ki, de nekem a rendeleti kormányzással összefüggésben rögvest a Népköztársaság Elnöki Tanácsának (NET) rosszlemkű törvényerejű rendeletei jutottak eszembe. Magyarországon ugyan a rendeleti kormányzásnak, ha úgy tetszik, valóban vannak történelmi hagyományai, de ennek elemzése-értékelése itt és most nem feladatom.

De ne ringassuk magunkat abban a tévhitben, hogy a Magyar Közlöny 2013/222. (XII. 30.) számában megjelent 2013. évi CCLII. törvény volt az utolsó új, illetve olyan jogszabály, amely jogszabályokat módosított és/vagy helyezett hatályon kívül.

Az előzőekben írtam, hogy e közlöny terjedelme négyszáztizennégy oldal. Arról viszont nem esett szó, hogy a közlönyben még tizenhárom Kormányrendeletet, öt miniszteri rendeletet és tíz közjogi szervezetszabályozó eszközt (Kormányhatározatot és miniszterelnöki határozatot) hirdettek ki.

És ezzel még mindig nincs vége!

Lássuk csak, hogy a 2013-as évből hátralevő két nap alatt, micsoda emberfeletti teljesítményre volt képes a jogalkotó gépezet! Emberbaráti szeretetből és a kedves olvasó türelmével nem visszaélve, csak a közlönyök számát, a megjelenés időpontját és az oldalszámot ismertetem:

- Magyar Közlöny 2013/223. (XII. 30.) szám, háromszázötvenkettő oldal,
- Magyar Közlöny 2013/224. (XII. 30.) szám, kettőszáznyolcvannyolc oldal,
- Hivatalos Értesítő (HE – a Magyar Közlöny melléklete) 2013/62. (XII. 31.) szám, háromszázötvenhat oldal,
- Magyar Közlöny 2013/225. (XII. 31.) szám négyszázhatvanhárom oldal.

Itt a vége! Látható, hogy az év utolsó két napján sikerült még ezernyolcszázkilenc oldalnyi joganyagot *„összehozni*".

A tavalyi (2013-as) esztendő hevenyészett mérlege tehát a következőképpen alakult:

- kétszázötvenkettő törvény,
- ötszázhatvanöt Kormányrendelet,
- negyvenkettő KIM (közigazgatási és igazságügyi miniszteri) rendelet,
- nyolcvanhárom BM (belügyminiszteri) rendelet,
- kétezer-ötvenhét Kormányhatározat,
- három ME (miniszterelnöki) rendelet,
- százötvenhárom (ME) miniszterelnöki határozat.

Jelzem, hogy a többi jogszabályt és egyéb közjogi szervezetszabályozó eszközt nem listáztam ki. A 2013-ban alkotott jogszabályhalmaz és közjogi szervezetszabályozó eszköz százhuszonöt közlönyben és hatvankét Hivatalos Értesítőben, mindösszesen száztizenegyezer-hétszázhárom oldalon jelent meg. *„Ez jó mulatság, férfimunka volt!”¹³*

Az elmúlt három év jogszabályalkotását a következő táblázat¹⁴ jól szemlélteti.

¹³ Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban (vers).

¹⁴ Forrás: Napi négy jogszabály született 2013-ban.

Évszám	2011	2012	2013	Százalékos arány (2012/2013)
Összes jogszabály	1180	1295	1439	111,12%
Tipizálás (csoportosítás)				
Törvény ¹⁵	213	225	254	112,89%
Kormányrendelet	379	447	565	126,40%
Egyéb rendelet ¹⁶	588	623	620	99,52%

A táblázat adataiból a töretlen lendület vitán felüli. Egyedül a szerző által egyéb rendeletnek aposztrofált jogszabályoknál érhető tetten egy hangyányi visszaesés.

Nézzük, mi jöhet még!

A BE. 2014. ÉVI MÓDOSÍTÁSAI

Azt gondolom, ha hátrapillantottunk, akkor vessük a tekintetünket előre is. Nézzük meg, hogy a Be. módosítását illetően, mi várható a közeljövőben.

A következő táblázat a Be. 2014-es – eleddig kihirdetett és részben hatályos – módosításait tartalmazza, ugyancsak részletesebb kommentár nélkül.

A hatálybalépés napja	A módosító törvény megnevezése
2014. január 1.	Egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXVIII. törvény Az egyes büntető tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény Az egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról szóló 2013. évi CCXLV. törvény
2014. január 2.	Egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXVIII. törvény Az egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról szóló 2013. évi CCXLV. törvény
2014. március 15.	Egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény A bizalmi vagyonkezelőkről és a tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvény
2014. április 6.	A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény
2014. május 6.	Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény

¹⁵ A táblázat számszakilag hibás, ugyanis a Magyar Közlöny 2013. évi legutolsó, 225. számában (XII. 31.) a törvények sorszáma CCLII. sorszámig terjed.

¹⁶ A cikkíró itt gyaníthatóan a miniszteri rendeletekre gondolt.

2015. január 1.

Az egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról szóló 2013. évi CCXLV. törvény

A táblázatból kitűnik, hogy a kézirat lezárásának a napjáig (2014. május 16.) már hat alkalommal módosították a büntetőeljárás-jogi törvényt. E hat érvényes módosításból eddig öt lépett hatályba.

Jól látható az is, hogy a 2013. évi CCXLV. törvény 2015. január 1-jétől is módosítja a büntetőeljárás-jogi törvényt. A hivatkozott jogszabály – akárcsak a 2013. évi LXXVIII. törvény – a leghosszabb intervallumban és a legtöbb alkalommal változtatta/változtatja meg a büntetőeljárás-jogot, ami a két táblázat összevetésével egyértelműen megállapítható.

BEFEJEZÉS HELYETT

Hazai jogalkotásunk számtalan sebből vérzik!

Az általam olyannyira sokszor és sok helyütt ostorozott jogalkotási lázra szeretném ismét felhívni a kedves olvasó figyelmét.

Soha nem rejtettem véka alá azt a véleményemet, sőt számos publikációban is utaltam arra (legelőször 2003-ban,¹⁷ legutóbb tavaly¹⁸), hogy a rendszerváltoztatást követő éveket egyfajta kodifikációs dömping jellemezte, és ez a helyzet napjainkban is fennáll. E rohamléptékű, eszement jogalkotás, azon túl, hogy megkérdőjelezi a jogbiztonságot és felveti bizonyos törvények megalkotásának, valamint a jogszabály-módosításoknak a megalapozottságát a társadalmi szükségszerűség oldaláról, egy nem elhanyagolható kérdést feszeget: képesek-e megbirkózni feladataikkal azok, akik a jogot alkalmazzák?! A tapasztalatok arra engednek következtetni, hogy egyre nehezebben. A jogászok számára is sokszor érthetetlen és követhetetlen változások a nem jogász végzettségű jogalkalmazók számára komoly problémát jelentenek, ami igencsak hátrányosan hat a munkavégzés színvonalára. (Néha, olyan érzésem támad, hogy bizonyos pozíciókban lévő, tevékenységmániás személyek önmegvalósításához asszisztál az egész rendszer.)

Nos, ennek az *ultima ratio* elvét rendesen felrúgó jogalkotási láznak ékes példája, vagy inkább (mellék)terméke, valamint a nem kellőképpen előkészített törvényalkotó munkának a csimborasszója az, amit a rendszerváltoztatást követően, de különösen az utóbbi években a jogalkotás terén tapasztalhatunk.

¹⁷ Reflexiók, dr. Hanvay Csaba r. alezredes, rejtett tartalmú című – az ORFK Tájékoztató 3/2003. számában megjelent – tanulmányához. ORFK Tájékoztató 4/2003. szám, 1–9. oldal (Országos Rendőr-főkapitányság, Budapest, 2003).

¹⁸ A becsület csorbítására alkalmas hang- vagy képfelvétel készítése, illetve nyilvánosságra hozatala. Obsitos Detektívek Lapja, 2013. év 1–4. szám, 6–17. oldal (Obsitos Detektívek Egyesülete, Budapest, 2013). Elérhetőség: [http://5mp.eu/fajlok2/obsitosdetektivek/obsitos_detektivek_lapja_\(2013._evi_i._szam\)_www.5mp.eu_.pdf](http://5mp.eu/fajlok2/obsitosdetektivek/obsitos_detektivek_lapja_(2013._evi_i._szam)_www.5mp.eu_.pdf)